

A světlou radostí, jež tváře Tvé buď výraz ustálý,
mi poznat dej, že všechny člověčího ducha výboje
jsou jen ku zmnožení a vzrůstu nebeského pokoje
v těch duších přešťastných, jež Bohu v pokoře se oddaly.

V tmě zřel jsem pláti rudou šibenici.
Kdos stojí tam, zrak jeho ve tmě hoří,
výš kdos se klátí, z noci temné noří
se údy jeho, tělo zdrané s děsnou lící.

„Kdo to?“ díím v strachu, rozžehuje svíci.
Kněz ale, strážce, zlekán její zoří
vráz zhasil ji (vál vítr divý z moří)
a děl: Sám hádej, či tu tělo tlící.

„Tu pravda visí!“ děl jsem náhle smělý
(ač cítil jsem, jak nohy se mi chvěly).
Ne! – „Tož ctnost, lidskost, soucit vážný, snivý.“

Nic! – Bůh tu. Prodávám z něj levně šaty.
Kup! Věčnosti zde kabát bez záplaty. –
Vtom hnát škub sebou. – Bůh byl ještě živý.

Lká palác, portugalské rokoko,
na fortnách myrt a rezed inkrustace.
Vnitř v kapli z šedých perlí – maroko
spí liliový Kristus maurské práce.

V své róbě tymiánu inkrustace
v extázích šílená se zchvívá vysoko.
Snů myrhu, bohů adorace
lká palác, portugalské rokoko.

V mém horizontu nudy šarlatu
mrak z máty prehlých esencí
(ó vůně, rukou její shnilých milenci!)
magickým ritem chorých záchvatů
(nemocných kouzel v lásky šarlatu)
v mystickém duše červenci
(à propos vášně, smutní šílenci!)
mře bez vás, bez katů
v mém horizontu máty šarlatu.

I

V mystických duše úsvitech,
 v snech, v Pýchy fantomech
 v hudby tůni myrhy vůni
 mi Seraf vdech,
 kde s třemi Nevěstami
 mdlý již hrami
 v liljí Kristus trůní
 v mystických snech,
 v myrhy vůni, v máty vůni,
 v kouzelnic fantomech,
 v jich tunik bledých purpurech.

2

V mystických duše polednech,
 v orgií fantomech
 v liljí tůni masa vůni
 mi Seraf vdech,
 kde s pěti Vrahy,
 klín, prs nahý,
 černá Svatá trůní
 v mystických snech,
 v masa vůni, v masť vůni,
 v kouzelnic fantomech,
 v jich tunik těžkých purpurech.

V mystických duše večerech,
 v snech, v hrobů fantomech
 v myrhy tůni smutku vůni
 mi Seraf vdech,
 kde s sedmi Hříchů, Hříchů,
 mdlý a tichý
 rudý Satan trůní
 v mystických snech,
 v smutku vůni, v máty vůni,
 v kouzelnic fantomech,
 v jich tunik shnilých purpurech.

Jak lodě pirátů v dál zahnaných
v svit luny stopen mlčenlivý
se nebem mlh tłum žene živý
na cáry strhaných...

A v plachet jejich popelavý sníh
mdlý vítr hvízdá nápěv snivý,
co Satan zpěv mi hraje divý
o láskách zmrhaných...

Slyš, z houslí jeho starých, krvavých
po tónu tón jak lká a letí
do nebes mlhavých!...

To děvčat křiky jsou, po zradách zlých
jež opuštěny, bez objetí
teď lkají na ložích...

Žvatlavé pěšinky, travou napolo smyté,
pro děti, pastýře, ovce,
pro smutnou zvěř, smutnější lovce,
proč se teď zamýšlíte?
Ke hřbitovu cestu mi nepovíte?

Ke hřbitovu s věží,
jenž v mysli jak v údolí leta mi leží,
kde kaliny na zídku sněží
a ve slunci voní šeříku keře,
kde milý kdos, v srdce mé věře,
potevřené pro mne
před lety nechal již dveře.

Den hasne. A přísvit blouznivě světlý,
ten poslední, mrazivě čistý,
pad do stromů v kostnaté, vychudlé metly,
jež dávno už shodily listy.

Je zima mi. Studený zoufalý smutek
přes věci na stínech, přes srdce na jehlách běží.
Je zima mi. A jízvy ze starých půtek
a rány z bojů, bolesti z minulých řeží

zas všechny, zhojeny jenom tak zpoly,
však nezaceleny, se ve mně teď otevřely.
Je zima mi. A do očí protivně bolí
rozžaté lampy plamen kalný a vřelý.

Jdu k oknu. Vysoké studené nebe,
teď první hvězdy se rozdoutnají.
Ta velká tam, jak v duši mne zebe!
Však srdce přec ptá se, co chce mi, co já jí?

A zdá se mi: plane ztraceným očím,
když po všem, mrazivě tak že jen svítí
k lekci té nesnadné, již se teď učím:
jak klidný na vraku rozbitém býti.

Tak zpřímá stát ještě v poslední časy
a přihlížet bez zloby stínu
jak divák k divadlu podivné krásy,
k hře smutné vlastního zhynu.

Co světa soud těm, kdo soudí se sami?
Ať luza komu chce tleská.
Já pro ni jsem nehrál.
Jen před hvězdami,
před sebou jen když čistý jsem dneska.

Skoro balada

Statně léta tři neb čtyři
 šípem ostrým na každý plaz míří
 ze zvonice, kde spí jinak netopýři,
 ukryt za trám nebo ve vikýři:
 Procházkově epos tak se začíná.
 (Zda plaz také zasáh,
 eh... hm... písnička je prajiná.)

Jisto: výtky jeho vážné byly,
 padesáti lidem život ohrozily.
 Ten zfalšoval literární směnku
 a ten dědku nedal pokoj na výměnku.
 Jiný zase, považte tu zlobu,
 ukrásti chtěl autorovi plavky
 (as tak celou jeho garderobu) –
 nu, nezniknul bez nadávky!

Jiný zase obchod maří
 vlastenecky ctnému hokynáři;
 jiný soudí, do Shakespeara
 že píd' ještě schází nebo jiná míra
 Vrchlickému, Hilbertovi –
 proklet ničema buď, kosti jeho psovi!

Zatím sláva Procházková epigramu
 vnikla pod prejz, tašku, šindel, slámu,
 po vlastech se vlekla jak zimnice ploužívá –
 a Procházka knížku svoji sešívá.
 Nesnáz přitom jest jen jedna:
 autor nakonec si sedna
 jméno svoje, zvyk to proklatý,
 na čelo jí píše nebo na paty.

— — — —
 Nával práce, jiných nástrah sítě
 eh... hm... víte, také roztržit je,
 možná že měl tehdy také zvláštní chvat:
 eh... hm... slovem: zapomněl se podepsat.

Pozorovatel mluví

Mládě svoje Serafínek
brání jak zuřivá lvice;
chce tím zatušovat čertův synek,
že je přec jen od oslice?

Pár hubených vzorků z Berlína
pro Prahu jsou velká novina.
Pár rádeček včera
do pera se připletlo nám z Kerra.
Ach, co škodí?
Jsme přec commis-voyageur,
a ten bývá, jak víš,
často také pašer.

Je společnost tvá hodna tebe
 a ty zas jí. Tož požehnej vám dobré nebe
 teď k zasnubům a k cestě svatební.
 Ó rychle, rychle, než se rozední,
 než pomine sezona honební!

Ne, ty v tomhle cirkus nejsi august hloupej.
 Ke slávě české, synku, stoupej,
 tož na Kapitol, který slove Mariánské šance.
 Tam budeš nyní míti dobré šance.

Šílenče, který ses prostorem zpil,
 nes jsi pro nás snad poselství?
 Myriády a myriády mil prostor jsi žil:
 těš je teď, zpívej je, plač nebo řvi.

Ty však mlčíš. Do písku pouště zarytý
 vychladáš zvolna, jsi zčernalý kámen jen
 a žádná ústa. Spáleny na troud tvoje jsou rty,
 v němotu nitra celičkový jsi obrácen.

A marně stenal bys: pít, dejte mi pít.
 Poušť kolem mlčí a neslyší,
 a nikde rosy. Po písku klouže jen kovový svit,
 hyeny štěkají, kvílí sýci a kuliši.

Je doba zloby, záští, podlosti a nenávisti, zrad
 a jako hlína je těžký krví sycený vzduch.
 Na rty se lepí ti a hrud' ti svírá železná obruč i kruh.
 Bič ve vzduchu sviští a vtíná se do kleslých zad.

Štít o štít tře se, meč o meč chřestí v dotyku vražedném,
 zazpívá pták a děti hrají si ve stínu lafety.
 Jak oči se střetnou, nenávist křesají. Prokletý
 je každý, kdo jiný vzduch dýše a jiným sní snem.

Dýňové hlavy modlou se tyčí, vrah věnčí se sám,
 věčnosti, okutou rukou, podlý, vlívá se do tvých bran.
 Ó těch zločinů proti Duchu, ó Kriste, jak znova jsi drán!
 Anděla pošli, ó Pane, než docela zpustne tvůj chrám.

Anděla zbrojného, meč jeho měj dýmavý blesk
 a všechno sžehni, co nízké je, a co podlé, spal.
 A dej mi, ať vteřinu uzřím, jak jílec jeho se smál,
 než hluché času přirazil dveře a zazdil jeho je třesk.